

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. I. An, ut res desinat esse in statu integro, requiratur jurisdictionis
delegatæ usus per citationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

clausula illi derogante; fundatur in c. *Abbatem* 140. h. t. *unct. gloss. V. per literas generales*, ubi dicitur; quod dicecesanus, cui scribitur, ut in dicecesi sua, ubi pro alio scriptum non est, provideat, & faciat provideri, non possit id exequi circa beneficium spectans ad collationem alterius, jam pro alio gravati. & in c. *Si propter*, 10. eod. in 6. Nam postquam Bonifacius VIII. Episcopo cuidam ex speciali gratia concessit, ut ad dissolutionem debitorum Ecclesie suae omnium fructus ad quinquennium in dicecesi primos fructus ad quinquennium percipere possit, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, privilegiis, vel statutis, per quae gratia ista impediri posset; aliquorum autem beneficiorum fructus primi anni speciali consuetudine, privilegio, vel statuto debebantur Ecclesie Cathedralis fabricae, vel alteri usui, vel alicui personae singulari, dubitatum fuit, quid de his fructibus faciendum esset? respondit Papa, *intentionem suam non esse, nova illa concessione specialibus antea factis primorum fructuum applicationibus praesudicium asserere, nisi id expressum fuerit*. Princeps enim non censetur velle alicui auferre privilegium speciale, prius concessum, nisi id exprimat, c. *Veniens*, 19. de *Prescript.* sic Layman in c. 1. de *rescriptis*. n. 8. & hoc etiam procedit in rescriptis ad lites. Nam & in his generali derogatur per speciale secundum dicta, ut colligitur ex c. *Pastoralis*, 14. §. *quoniam*, eod. *unct. gloss. V. Jurisdictionem*. In toto quippe jure, *generi per speciem derogatur*, sive species precedat, sive sequatur; sic Azor p. 1. l. 5. c. 12. q. 12.

ARTICULUS IX.

De revocatione rescriptorum.

1589. ANtequam agamus de revocatione rescriptorum, resolvenda venit quaestio, quando rescripta censeantur esse in statu integro, quando incepta, seu, non esse in statu integro? Ex hoc enim pendent plures quaestiones in materia rescriptorum. Nam, ubi executio rescripti jam est incepta, & non amplius est in statu integro, jurisdictione delegata prorogatur, seu firmatur, & radicatur in delegato; etiam si mandans, seu delegans moriatur ante fi-

nem executionis. Ad hoc resolvendum fit:

§. I.

An, ut res desinat esse in statu integro, requiratur jurisdictionis delegatae usus per citationem?

1590. Videtur negandum ex eo; quia tunc causa delegata desinat esse integra, & dicitur jam incepta, quando delegatus jurisdictionis sibi commissae exercuit aliquem usum; e contra esse in statu adhuc integro, quando nullum ejus usum exercuit; & colligitur ex c. *Licet undique*, de *offic. deleg.* & c. *Si a subdelegato*, eod. in 6. Cum ergo illi actus fieri possint, ante citationem partium, videtur, non requiri, ut res desinat esse in statu integro, factum esse usum jurisdictionis per citationem. Haec opinio valde probabilis est; in praxi tamen tenendum, requiri saltem usum per citationem, propter communem Doctorum consensum, qui videri possunt apud Sanchez l. 8. D. 28. à n. 8. & constabit ex sequentibus.

1591. Et quamvis citatus Author num. 13. censeat, sufficere citationem, seu mandatum expressum, seu expeditum esse a delegato, licet ad citatum non pervenerit; probabilius tamen est (ex suppositione sententiae, ut res desinat esse integra, requiri citationem) necessarium esse mandatum partibus intimatum. Nam solum mandatum citandi, vel intimandi, aut mandati expeditio, non est citatio perfecta, & consummata, qualem jura requirunt, dum partis citationem exigunt, arg. c. *quia propter*, & c. *Cum post petitum*, de *elect.*

1592. Unde quando in c. *gratum*, de *offic. deleg.* dicitur, negotium esse quasi ceptum ex hoc, quod propositum sit citationis edictum, non intelligitur de sola mandati expeditione, sed de proposito edicto cum effectu, seu citatione facta, quae non tribuitur nudo mandato; unde in eodem c. expresse dicitur: quod, cum in casu, priori citatione facta, negotium sit quasi ceptum, proposito edicto, non insinuat, quod sit quasi ceptum ex sola edicti expeditione: sed potius intimatione; praeterquam quod illa verba, quae dicunt negotium quasi ceptum proposito edicto non sint

sint verba Papæ, sed solum partis; Pontifex enim expressè requirit *citationem factam*.

1593. Hinc, cum *citatio* petatur ad inchoandam jurisdictionem, non potest solum *mandatum dici citatio perfecta* in ordine ad effectum perpetuandi jurisdictionem in delegato. Nam licet *mandatum citandi* partes sit aliquis usus jurisdictionis delegatæ; quia tamen perpetuatio jurisdictionis in delegato, supponit *usum per citationem* ad hunc effectum perpetuationis; & *mandatum citandi* non sit *citatio* propriè loquendò, sed tantum quoddam ejus initium, solum *mandatum* non potest inducere illum effectum, nisi completum.

1594. Neque dicas cum Pirhing *h. t. n. 179.* *citatio* habet vim præcepti, ac instar ejus obligat, effectumque suum producit; sed præceptum, quatenus à Superiore procedit, censetur habere plenum effectum, & quantum est ex se, vim obligandi; licet per accidens ratione ignorantie non obliget, donec fuerit intimatum; ergo similiter. Resp. nec præceptum obligare in actu secundo, antequam intimeret subdito, licet habeat vim obligandi in actu primo solum remoto; & proximè potens obligare requirat sui applicationem ad voluntatem subditi per cognitionem. Sic dicendum de citationis edicto, in quantum procedit à delegante.

1595. Si quæras, an ad hunc effectum perpetuandæ jurisdictionis sufficiat *unica citatio*? Resp. affirmari probabilius; quia in *cit. c. gratum*, & *c. a subdelegato*, plus non exigitur, quam *citatio facta*; sed, licet tantum *semel facta* sit v. gr. per edictum, verè facta est *citatio*. Unde quando in Authent. *qui semel*, & *L. tres denuntiationes*, *C. quomodo*, & *quando Judex*, requiritur *trina*; sermo est quoad effectum, ut *condemnetur citatus*; non autem ad effectum, ut *perpetuetur jurisdictione*, ita Sanchez *cit. à n. 14.*

§. II.

An, ut causa desinat esse integra, sufficiat usus jurisdictionis factus per citationem?

1596. **N**egativam tenent plures apud Sanchez *cit.* quibus accedit Salas *D. 20.*

S. 17. nu. 127. Barbosa *p. 2. de potestate Episcopi, allegat. 39. n. 29.* volentes, jurisdictionem delegatam, integram esse, quousque *lis contestata sit*. Sed affirmativa, quoad effectum perpetuandi jurisdictionem delegatam, probabilior est 1. quia revera probabilius est, de jure, ad hunc effectum requiri usum jurisdictionis per citationem juridicam, ex *num. 1590. 2.* quia citatione facta, negotium est quasi *ceptum*, ut expressè dicit Urbanus III. in *cit. c. gratum*; sed hæc potest esse facta, *lite nondum contestata*; ergo etiam negotium quasi *ceptum*; consequenter non integrum; ita Sanchez *cit. V. dicta n. 1590.*

Dices tamen 1. in *c. Relatum, 19. de offic. delegati*, decernitur *expirare jurisdictionem delegati, lite non contestata*; ergo *lite non contestata* res manet integra; forus enim *contentiosus*, propriè dici non potest, nisi inter partes *contentio fiat*: at non est perfecta contentio, quousque *lis contestetur*. 3. quia ante *litis contestationem* non est *judicium*; quæ enim præcedunt, illius *præambula* dicuntur, ut notat Scaccia in *judic. c. 2. n. 22. & c. 8. num. 15.* ergo *jurisdictio judicialis* non erit exercita, nisi post *litis contestationem*. 4. *lis non movetur*, quousque *contestata* non fuerit per *c. Ex parte, 30. de Verb. signific.* ergo neque *jurisdictio* ad *judicandum* concessa prius dicitur exercita.

Ad 1. ex *c. Relatum* Resp. verum esse, quòd ibi dicatur, *si ante litis contestationem decessit mandator*, seu mandans, non esse à *Judicibus, quos delegaverat, ex delegatione hujusmodi procedendum*; ex quo textu, ut patet in objectione, inferunt aliqui, causam, & jurisdictionem delegatam manere integram, esto mortuus sit delegans, si ante hujus mortem *lis non est contestata*; consequenter jurisdictionem tali casu non perpetuari, sed expirare, etiam citatione facta, sed *lite nondum contestata*, id, quod tanquam probabilius amplectitur etiam Gonzalez in *c. Gratum h. t. n. 4.* quamvis *n. 3.* fateatur inter hæc duo capitula, nempe *c. Relatum, 19.* quod est Lucij III. & *c. Gratum 20.* quod est Urbani III. esse manifestam antilogiam, seu contrarietatem; nam in *c. Gratum* expressè dicitur, *perpetuari jurisdictionem in delegato, facta citatione*; in *c. Relatum*, negari videtur. Ut